

VIII kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **KOMISJI NADZWYCZAJNEJ**
DO SPRAW ZMIAN W KODYFIKACJACH
(NR 29)
z dnia 26 stycznia 2017 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Nadzwyczajnej do spraw zmian w kodyfikacjach (nr 29)

26 stycznia 2017 r.

Komisja Nadzwyczajna do spraw zmian w kodyfikacjach, obradująca pod przewodnictwem posła **Arkadiusza Mularczyka (PiS)**, przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

- skierowanie do podkomisji stałej do spraw nowelizacji Kodeksu wyborczego oraz Kodeksu postępowania administracyjnego rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania administracyjnego oraz niektórych innych ustaw (druk nr 1183);
- rozpatrzenie sprawozdania podkomisji stałej do spraw nowelizacji prawa karnego o przedstawionym przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej projekcie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich (druk nr 846).

W posiedzeniu udział wzięli: **Andrzej Dera** sekretarz stanu w Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej wraz ze współpracownikami, **Marcin Warchoł** podsekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości wraz ze współpracownikami, **Michał Haładyj** podsekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju wraz ze współpracownikami, **Marek Michalak** rzecznik praw dziecka wraz ze współpracownikami, **Tomasz Szafrąński** prokurator w Prokuraturze Krajowej, **Dariusz Rumiński** i **Adam Sylta** przedstawiciele Krajowej Rady Kuratorów, **Jarosław Świeczkowski** stały doradca Komisji, **Krzysztof Pocięcha** asystent przewodniczącego Komisji.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Agnieszka Grybska**, **Sylwia Łaska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Katarzyna Abramowicz**, **Piotr Podczaski** i **Paulina Szopa** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS):

Dzień dobry. Witam państwa bardzo serdecznie. Otwieram posiedzenie Komisji Nadzwyczajnej do spraw zmian w kodyfikacjach. Chciałem przywitać wszystkich naszych gości, którzy przybyli na posiedzenie Komisji. W dniu dzisiejszym mamy do rozpatrzenia dwa punkty. Pierwszy punkt to skierowanie do podkomisji stałej do spraw nowelizacji Kodeksu wyborczego oraz Kodeksu postępowania administracyjnego rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania administracyjnego oraz niektórych innych ustaw (druk nr 1183) oraz punkt drugi, czyli rozpatrzenie sprawozdania podkomisji stałej do spraw nowelizacji prawa karnego o przedstawionym przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej projekcie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich (druk nr 846). W pierwszym punkcie chciałem przywitać pana ministra Michała Haładyja wraz z panią Luizą Modzelewską zastępcą dyrektora Departamentu Doskonalenia Regulacji Gospodarczych. W zasadzie to podejmiemy decyzję. Jest propozycja o skierowaniu szerokiej nowelizacji k.p.a. do podkomisji stałej. Czy jest zgoda posłów? Nie ma sprzeciwu.

Skierujemy projekt do podkomisji stałej.

Bardzo proszę parlamentarzystów, którzy są w tej podkomisji oraz pana posła Wróblewskiego, który jest szefem, aby uzgodnił z panem ministrem sposób procedowania. Chodzi o terminowość i szybkość. Zależałoby nam, żeby ta nowelizacja przeszła spraw-

nie przez podkomisję. Jest propozycja powołania kilku ekspertów. Proszę to uzgodnić z sekretariatem. Dziękuję bardzo. Kierujemy projekt do podkomisji. Panie ministrze, bardzo dziękuję. Proszę z panem posłem Wróblewskim uzgodnić dalszą współpracę. Co do ekspertów, to uzgodniliśmy już pewne nazwiska. Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do drugiego punktu. Jest to rozpatrzenie sprawozdania podkomisji stałej. W sprawie tego punktu chciałem przywitać naszych gości, którzy przybyli na posiedzenie Komisji. Jest to podsekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości pan Marcin Warchoń z grupą współpracowników. Witam serdecznie. Witam pana ministra Andrzeja Derę z Kancelarii Prezydenta wraz ze współpracownikami. Witam pana rzecznika praw dziecka wraz ze współpracownikami. Witam przedstawicieli z Rady Kuratorów Krajowych, pana Dariusza Rumińskiego i pana Adama Syldatka. Witam także przedstawicieli z Prokuratury Krajowej, pana Tomasza Szafrąńskiego zastępcę dyrektora Biura Prezydialnego. Witam państwa serdecznie. Dziękuję za tak liczne przybycie na posiedzenie Komisji.

Drodzy państwo, przechodzimy do omówienia sprawozdania podkomisji. Prosiłbym pana posła Andrzeja Matusiewicza, który był szefem podkomisji o przedstawienie wyników prac podkomisji.

Poseł Andrzej Matusiewicz (PiS):

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, panowie ministrowie, szanowni państwo i zaproszeni goście. W wyniku prac podkomisji stałej do spraw zmian w przepisach prawa karnego w porównaniu do pierwotnego tekstu, zamieszczonego w druku 846 zostały wprowadzone następujące poprawki. W art. 1 dodano pkt 1. Dotyczy brzmienia art. 10. Dotyczy to przypadku, w którym nieletni, po ukończeniu 15 lat, dopuszcza się określonych czynów zabronionych, wymienionych w tych przepisach. Przypomnę, że jest to art. 134, art. 148 § 1, 2 lub 3 oraz art. 156 § 1, 1a, 1b lub 3, art. 163 § 1 lub 3, art. 166, art. 173 § 1 lub 3, art. 197 § 3 lub 4, art. 223 § 2, art. 252 § 1 lub 2 oraz w art. 280, czyli nieletni może odpowiadać na warunkach określonych w Kodeksie karnym, jeżeli okoliczności sprawy i stopień rozwoju sprawcy, jego właściwości i warunki osobiste za tym przemawiają, a w szczególności, jeżeli poprzednio stosowane wobec niego środki wychowawcze i poprawcze były bezskuteczne. Art. 53 § 2 mówi o sędziowskim wymiarze kary. Wprowadziliśmy taką poprawkę. W poprzedniej wersji było, że popełnienie przestępstwa jest na szkodę osoby nieletniej. Tutaj jest przepis, że popełnienie przestępstwa na szkodę osoby nieporadnej ze względu na wiek lub stan zdrowia, właściwości i warunki osobiste sprawcy itd. W przestępstwach, które zostały sprecyzowane w pkt od 3 do 6 nie było poprawek merytorycznych. Były poprawki legislacyjne. Podobnie w pkt 7 i 8, czyli jeżeli chodzi o treść art. 240.

W art. 2, który pierwotnie ograniczał się do zmiany w art. 11 § 3 zostały wprowadzone trzy punkty i nowe brzmienie przepisu art. 27 § 2 ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich. Dotyczy to przypadków umieszczenia nieletniego w schronisku dla nieletnich oraz kiedy to może nastąpić. Przypomnę, że jest to w przypadku, jeżeli nieletni ma zarzucone popełnienie czynów karalnych, które już wcześniej wymieniałem, czyli od art. 134 do 280. W art. 87 § 3a jest również odnośnie do nieletniego. Są to przesłanki do odwołania warunkowego zwolnienia w przypadkach przestępstw zarzucanych nieletniemu z tych konkretnych artykułów. W art. 91 § 2 to – jeśli jest potrzeba zaostrożenia zakładu poprawczego o wzmożonym nadzorze wychowawczym bądź zastosowania art. 79 § 4 ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich. Pozostałe przepisy nie zostały zmienione. Art. 3 i 4 dotyczą zmian ustawy o Policji. Są to kwestie dotyczące kontroli operacyjnej. Również w tego typu sprawach jest art. 19 ust. 1 pkt 2. Miały być również tym objęte art. 156 § 1 i 3. Odnośnie do żandarmerii miały być podobne czynności w zakresie kontroli operacyjnej. Wejście w życie ustawy to 14 dni od dnia ogłoszenia, jak było poprzednio.

Nasuwa się taka uwaga do Biura Legislacyjnego. Procedowaliśmy dzisiaj zmiany w Kodeksie karnym dotyczące przepisów podatkowych. Również były zmiany przepisów ustawy o Policji i żandarmerii wojskowej w zakresie tych czynności operacyjnych, tzn. możliwości wydania postanowienia przez sądy okręgowe. Myślę, że Biuro Legislacyjne

będzie to śledzić i pewnie na jakimś etapie procesu legislacyjnego powinno być to zmienne. Ewentualnie będą może poprawki o usunięcie art. 3. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy ktoś z państwa chciałby odnieść się do całego tekstu sprawozdania? Nie słyszę.

W takim razie przechodzimy do procedowania nad poszczególnymi przepisami.

Czy są uwagi do tytułu projektu ustawy? Nie słyszę.

Przyjmujemy tytuł ustawy.

Przechodzimy do art. 1 projektu ustawy. Czy są jakieś uwagi do art. 1? Bardzo proszę.

Zastępca dyrektora Biura Polityki Społecznej w Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Anna Tyśkiewicz-Mazur:

Mamy poprawkę ze względu na zmianę art. 156, tzn. inne jego ustawienie legislacyjne, które osiąga ten sam cel w postaci zwiększenia zagrożenia karą.

Sekretarz stanu w Kancelarii Prezydenta RP Andrzej Dera:

Art. 156 trzeba byłoby najpierw przegłosować.

Zastępca dyrektora biura w KPRP Anna Tyśkiewicz-Mazur:

Jest to pierwszy punkt. Zmiana w art. 10 § 2 byłaby zbędna.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS):

Jest propozycja skreślenia, tak?

Sekretarz stanu w KPRP Andrzej Dera:

Najpierw dobrze byłoby przegłosować art. 156, czyli pkt 3. Jest to konsekwencja tego, żebyśmy się dobrze zrozumieli.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS):

Co proponuje Biuro Legislacyjne?

Legislator w Biurze Legislacyjnym Kancelarii Sejmu Piotr Podczaski:

Jest to konsekwencja zmiany w art. 156. Rozumiem, że możemy to omówić łącznie. Wszystkie poprawki, które są konsekwencją zmiany art. 156 proponuje omówić łącznie i wtedy możemy je łącznie przyjąć.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS):

Bardzo proszę o łączne omówienie tych poprawek.

Zastępca dyrektora biura w KPRP Anna Tyśkiewicz-Mazur:

Zmiana w art. 156 polega na tym, że rezygnujemy z tego, co było w pierwotnej wersji projektu, tzn. z dodania tam § 1a, który dotyczy małoletniego. Pozostawiamy regulacje, które były dotychczas w przepisie oraz zwiększamy zagrożenie karą. Efekt, który chcieliśmy osiągnąć zostanie osiągnięty w ten sam sposób. Było to uzgodnione z Ministerstwem Sprawiedliwości.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS):

Dziękuję. Czy są uwagi ze strony ministerstwa?

Poseł Andrzej Matusiewicz (PiS):

Przejmuję poprawki.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS):

Pan poseł Andrzej Matusiewicz przejmuje je.

Zastępca dyrektora biura w KPRP Anna Tyśkiewicz-Mazur:

Konsekwencją tej poprawki jest art. 1 pkt 1, czyli zmiana, która była wprowadzana w art. 10 § 2. Ze względu na to, że nasz art. 156 nie będzie miał § 1a i 1b tylko § 1, 2 i 3, to zmiana jest po prostu zbędna.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS):

Dobrze. Pan poseł formalnie zgłosi poprawkę i ją przegłosujemy.

Posel Andrzej Matusiewicz (PiS):

Mam pytanie do Biura Legislacyjnego. Poprawki głosujemy łącznie, czy osobno?

Legislator Piotr Podczaski:

W tym przypadku łącznie. Poprawka pierwsza jest konsekwencją zmian w art. 156. Jest to raczej legislacyjna poprawka. Clou to art. 156.

Posel Andrzej Matusiewicz (PiS):

Jest to poprawka pierwsza, czyli skreślenie art. 1 pkt 1.

Legislator Piotr Podczaski:

Z poprawką nr 3.

Posel Andrzej Matusiewicz (PiS):

Z poprawką nr 3. Jest to nowe brzmienie art. 156. Głosujemy.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS):

Formalnie można byłoby odczytać poprawki.

Posel Andrzej Matusiewicz (PiS):

Pierwszą poprawkę już odczytałem. Druga poprawka jest następująca. Art. 156 otrzymuje brzmienie: „§ 1. Kto powoduje ciężki uszczerbek na zdrowiu w postaci: 1) pozbawienia człowieka wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia; 2) innego ciężkiego kalectwa, ciężkiej choroby nieuleczalnej lub długotrwałej, choroby realnie zagrażającej życiu, trwałej choroby psychicznej, całkowitej albo znacznej, trwałej niezdolności do pracy w zawodzie lub trwałego, istotnego zespecenia lub zniekształcenia ciała podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3; § 2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8; § 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1 jest śmierć człowieka, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 5, karze 25 lat pozbawienia wolności albo karze dożywotniego pozbawienia wolności”.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS):

Dziękuję. Kto z pań i panów posłów jest...

Legislator Piotr Podczaski:

Czy można, panie przewodniczący?

Przewodniczący poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS):

Tak, proszę bardzo.

Legislator Piotr Podczaski:

Do zmiany w art. 156 § 3. Chodzi mi o sankcje. W obecnym kodeksie nie mamy takiego zestawienia sankcji, gdzie mielibyśmy jednocześnie 5 lat, 25 lat i dożywocie. Rozumiem, że jest to element jakiejś głębszej nowelizacji. W obecnym stanie nie ma takiego zestawienia sankcji. Zestawienie jest tylko z 5 i 25 latami. Czy dożywocie na ten moment jest potrzebne? Czy nie łamiemy struktury kodeksu? Rozumiem, że jest to element przyszłej nowelizacji. Obecnie są sankcje 5 oraz 25 lat i nie ma sankcji, żeby było jeszcze dożywocie.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS):

Czy pan prokurator do tego się odniesie?

Zastępca dyrektora Biura Prezydialnego w Prokuraturze Krajowej Tomasz Szafranski:

Rzeczywiście uwaga pana mecenasa jest celna pod względem analitycznym. To znaczy, że w obecnym stanie prawnym, jeżeli przestępstwo jest zagrożone dolną granicą do 5 lat pozbawienia wolności, to nie jest najsurowsza przewidywana kara. Akurat w tym wypadku celowe jest rozważenie odejścia od zasady, która ma charakter formalnoprawny i konstrukcyjny. Pamiętajmy, że podstawowym elementem jest jednak funkcja ochronna i sprawiedliwościowa prawa karnego, która w przypadku przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu musi odzwierciedlać zawartość bezprawia, które zostało popełnione. Możemy sobie tutaj wyobrazić takie wypadki, że akurat ten specyficzny czyn umyślnego spowodowania ciężkiego uszczerbku na zdrowiu w szczególności z uwagi na wielość skutków, czyli spowodowanie w stosunku do więcej niż jednej osoby albo znacznie więcej niż jednej

osoby, będzie wprost przemawiał z racji sprawiedliwościowych, ale także ochronnych za zastosowaniem najsurowszej kary przewidzianej przez porządek prawny. Z uwagi na szczególny charakter przestępstwa, godzącego w najistotniejsze dobra prawne jednostki, to tego rodzaju modyfikacja ogólnej zasady konstrukcyjnej nie wydaje się być pozbawiona racji.

Legislator Piotr Podczaski:

Jak powiedział pan prokurator, jest to uwaga formalnoprawna. Jeżeli państwo uważacie, że jest to uzasadnione, to nie mamy uwag.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS):

Z uwagi na szczególny charakter tego przestępstwa jest to uzasadnione.

Legislator Piotr Podczaski:

Panie przewodniczący, jeszcze jedna uwaga. Patrząc na te wszystkie poprawki zastanawiamy się, czy w tym ciągu nie powinna być głosowana poprawka nr 9. Jest to skreślenie art. 3 i 5, czyli nowelizacji ustawy o policji i żandarmerii, bo to jest też konsekwencja zmiany art. 156. Proponowałbym dodać poprawkę nr 9 do tego katalogu i łącznie to przegłosować.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS):

Pan poseł przeczytał poprawkę?

Poseł Andrzej Matusiewicz (PiS):

Skreśla się art. 3 i 5. Są to te, które mówią o czynnościach operacyjnych przeprowadzanych przez policję i żandarmerię wojskową.

Legislator Piotr Podczaski:

Na te potrzeby, bo jest inna struktura art. 156.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS):

Dobrze. Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem głosowanych w sposób łączny poprawek nr 1, 3 i 9? 10 za. Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Nie słyszę.

Poprawki zostały przyjęte jednogłośnie. 10 za.

Legislator Piotr Podczaski:

Teraz może zmiana nr 2.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS):

Przechodzimy do zmiany nr 2.

Poseł Andrzej Matusiewicz (PiS):

Jest nowe brzmienie art. 56 § 2, przepraszam oczywiście art. 53, czyli sędziowski wymiar kary. „§ 2. Wymierzając karę, sąd uwzględnia w szczególności motywację i sposób zachowania się sprawcy, zwłaszcza w razie popełnienia przestępstwa na szkodę osoby nieporadnej ze względu na wiek lub stan zdrowia, popełnienie przestępstwa wspólnie z nieletnim, rodzaj i stopień naruszenia ciężących na sprawcy obowiązków, rodzaj i rozmiar ujemnych następstw przestępstwa, właściwości i warunki osobiste sprawcy, sposób życia przed popełnieniem przestępstwa i zachowanie się po jego popełnieniu, a zwłaszcza staranie o naprawienie szkody lub zadośćuczynienie w innej formie społecznemu poczuciu sprawiedliwości, a także zachowanie się pokrzywdzonego”. Taka jest treść poprawki.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS):

Pan minister chciał się odnieść?

Sekretarz stanu w KPRP Andrzej Dera:

Tak, chciałem dopowiedzieć, że jest to zmiana umiejscowienia tego, co wcześniej uzgadnialiśmy. Jest to troszeczkę wyżej, żeby było to uwzględniane przy motywacji. Kluczowa dla sądu jest motywacja sprawcy, a nie na dole, gdzie można byłoby to interpretować w inny sposób. Jest wyraźne wskazanie, że sąd musi uwzględnić, że ktoś wiedział, chciał itd., aby to skutkowało na wymiar kary, że wiedział, że robi to przeciwko dziecku. Krótko mówiąc, żeby było to obiektywne przestępstwo. Po konsultacji z ministrem sprawiedli-

wości uznaliśmy, że będzie to czytelniejsza dyrektywa dla sądu. Treść jest ta sama, tylko umiejscowienie spowoduje, że ocena sądu będzie bardziej obiektywna.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS):

Dziękuję bardzo. Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem poprawki nr 2? 11 za. Dziękuję bardzo.

Poprawka uzyskała akceptację.
Przechodzimy teraz do zmiany...

Poseł Andrzej Matusiewicz (PiS):

Do zmiany nr 4, bo zmiana nr 3 była już przegłosowana.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS):

Przechodzimy do zmiany nr 4. Czy są jakieś uwagi, względnie poprawki? Jest poprawka.

Poseł Andrzej Matusiewicz (PiS):

Tak, jest poprawka. Może odczytam. W art. 189 dodaje się § 2a w brzmieniu: „§ 2. Jeżeli pozbawienie wolności, o którym mowa w § 2 dotyczy osoby nieporadnej ze względu na wiek lub stan zdrowia, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12”. § 3 otrzymuje brzmienie: „§ 3. Jeżeli pozbawienie wolności, o którym mowa w § 1–2a, łączyło się ze szczególnym udręczeniem, sprawca podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3”.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS):

Dziękuję. Czy są uwagi?

Legislator Piotr Podczaski:

Jeżeli dobrze słyszeliśmy, to sankcja w § 2a powinna być, że podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

Poseł Andrzej Matusiewicz (PiS):

Tak, pozbawienia.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS):

Jakby mógł pan odczytać ten fragment.

Poseł Andrzej Matusiewicz (PiS):

Jeżeli pozbawienie wolności, o którym mowa w § 2 dotyczy osoby nieporadnej ze względu na wiek lub stan zdrowia, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

Legislator Piotr Podczaski:

Jest to poprawka nr 4.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS):

Poprawka nr 4. Dobrze. Pan minister Warchoń, bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Marcin Warchoń:

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, panie ministrze, mamy pewne obiekcje co do istoty projektu w tym miejscu. Proponujemy zrezygnowanie z tego lub przełożenie tego na inny etap. Możemy wrócić do tego przy okazji reformy Kodeksu karnego, którą przygotowujemy. Nasze wątpliwości systemowe budzi kryminalizacja zachowania o charakterze przygotowawczym do różnego rodzaju czynów, które są już dzisiaj penalizowane, jak np. wykorzystywanie dzieci w celach przestępczych. Samo pozbawienie wolności osoby nieporadnej, to naszym zdaniem nie do końca jest spójne z aksjologią i innymi rozwiązaniami Kodeksu karnego. Już się to tam znajduje. Czy jest sens wprowadzania tego typu rozwiązania? Mamy co do tego poważne wątpliwości. Wiem, że Prokuratura Krajowa też zgłaszała tego typu zarzuty.

Poseł Andrzej Matusiewicz (PiS):

Panie ministrze, ale przygotowanie to jest zmiana nr 5. My mówimy o zmianie nr 4.

Podsekretarz stanu w MS Marcin Warchoń:

Chodziło mi o stwierdzenie „penalizacja na przedpolu”. Są to czynności przygotowawcze do zachowań takich, jak np. utrwalanie materiałów pornograficznych z udziałem

dzieci itd., które są poprzedzone np. pozbawieniem wolności. Czy wyróżniać specjalnie pozbawienie wolności? Nie widzimy tutaj sensu. Są przecież już dzisiaj takie zachowania kryminalizowane, jak np. utrwalanie pornografii z udziałem dzieci. To, że dziecko jest przewożone w tym celu, aby dokonywać z jego udziałem tego typu czynności, to nie wiem, czy jest sens aż tak mocno wkraczać w te czynności przygotowawcze do innych zachowań. Jeszcze prokuratura. Panie przewodniczący, jeżeli mogę oddać głos koledze.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS):

Bardzo proszę, a później zgłaszał się pan poseł.

Zastępca dyrektora biura w PK Tomasz Szafranski:

Szanowni państwo, prosimy o rozważenie, czy są rzeczywiste racje kryminalno-polityczne za zmianą. Innymi słowy, czy wprowadzenie takiego rozwiązania, w którym elementem zaostrzającym odpowiedzialność karną będzie szczególna cecha ofiary, bądź odzwierciedla sprawiedliwociową funkcję prawa karnego, bądź rzeczywiście realnie podnosi to ochronę osób małoletnich, bezradnych, nieporadnych z uwagi na stan zdrowia bądź wiek. O co chodzi? Przepęstwo polegające na pozbawieniu człowieka wolności i jego dolegliwość jest związana z dwoma polami. Pierwsza kwestia to ograniczenie fizycznej możliwości przemieszczania się, czyli tzw. wolności lokomocyjnej. Tak to czasami nazywamy. Drugi element, niemniej istotny, jest to przepęstwo przeciwko możliwości autodeterminacji swojego postępowania. Jest to pewne oddziaływanie pośrednio w poczucie wolności człowieka, który może decydować o tym, co może robić i będzie podejmował aktywność, jaka jest zgodna z jego celami.

Teraz popatrzymy na sytuację, kiedy zaostrzona odpowiedzialność ma być związana z tym faktem, że pozbawiono osobę wolności, która ma mniej lat niż osoba dorosła. Czy mamy podstawy, żeby przyjąć, że każdy fakt pozbawienia wolności jest bardziej szkodliwy społecznie? Oczywiście mogą być takie przypadki, ale z uwagi na szczególne cechy tego pozbawienia wolności albo szczególne cechy dziecka, jego szczególną wrażliwość, to pozbawienie wolności będzie bardziej traumatycznie odbierane niż pozbawienie wolności innej osoby. Do tego służy typ kwalifikowany i obecnie już zawarty, który mówi o pozbawieniu wolności ze szczególnym udrczeniem. W takim przypadku, przez przyzmat szczególnej wrażliwości być może u niektórych małoletnich możemy bardzo łatwo wykazywać spełnienie tego znamienia, które powoduje odpowiedzialność za zbrodnię.

Z drugiej strony nie zgodzę się i jestem absolutnie przekonany w tym poglądzie, aby pozbawienie wolności dziecka, zwłaszcza małego dziecka, w każdym wypadku było dla niego bardziej dolegliwe niż dla osoby dorosłej. Wprost przeciwnie. Jeżeli jest to proste pozbawienie wolności, a dziecko jest na pewnym etapie rozwojowym, to nawet ten element dolegliwości, który dorosły odczyta ze stanu pozbawienia wolności, który polega na pogwałceniu jego woli, możliwości dokonywania wyboru nie będzie odbierany. Pamiętajmy, że dziecko zwłaszcza małe, w wielu sytuacjach podlega zależności. Jest w pewnej podległości do osób dorosłych. Pewna sytuacja podległości i narzuconych ograniczeń jest dla dziecka naturalna i odbierana intuicyjnie. Oczywiście w żaden sposób nie może to uzasadniać czynu przestępnego polegającego na bezprawnym pozbawieniu wolności. Nie jest prawdą, że dziecko jest tak wyculone na każde ograniczenie wolności, że jakiegokolwiek pozbawienie wolności sprawi, że dozna takiej traumy, że wpłynie to na jego dalsze życie, zwłaszcza że dziecko ma rok, 2, 3, 5 czy 7 lat. Jeszcze raz podkreślamy, że jeżeli będzie pozbawienie wolności, które z uwagi na szczególny sposób działania sprawcy bądź szczególną wrażliwość dziecka będącego na takim etapie rozwojowym, kiedy wrażliwość jest wykształcona, to mamy podstawy do przypisywania sprawcy zbrodni i wymierzenia kary od 3 lat w górę. W pozostałych wypadkach jest to rozwiązanie, które uzależnia znaczną odpowiedzialność od okoliczności, która jest irrelevantna z odbioru tego czynu dla społecznej szkodliwości oraz jest to zmiana o charakterze hasłowym.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS):

Tak, panie ministrze.

Sekretarz stanu w KPRP Andrzej Dera:

Nie mogę się zgodzić. Jest to patrzenie tylko z jednej strony. To, co powiedział pan prokurator, to nie chcę już wracać do kwestii, czy w psychice dziecka, które jest przywiązane do swoich rodziców, bo tu mówimy o władzy rodzicielskiej, bezprawne pozbawienie na okres dłuższy niż 7 dni jest traktowane przez małe dziecko mniej lub bardziej... Nie chciałbym iść w dyskusję w tym kierunku. Proszę zwrócić uwagę, że podstawowy przepis mówi, że jeżeli pozbawienie wolności trwało dłużej niż 7 dni sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10. Przepis, który proponujemy mówi w ten sposób: „jeżeli dotyczy to osoby nieporadnej ze względu na wiek, stan zdrowia, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12”. W tym wypadku chcę zwrócić uwagę na to, że małe dzieci nie są w stanie się bronić. Osoby nieporadne nie są w stanie się bronić, co w przypadku osób dorosłych może mieć miejsce. One mogą uniknąć tego przestępstwa, a małe dziecko nie.

Odbieranie małych dzieci rodzicom, moim zdaniem, jest dużo straszniejsze niż może się nam wydawać. Osobiście uważam, że ktoś, kto planuje i chce dokonać takiego przestępstwa musi wiedzieć, że jeżeli pozbawia wolności małe dziecko będzie surowiej traktowany. Jest to surowsze przestępstwo. Stąd taki przepis. Jest on uzgodniony z rzecznikiem praw dziecka właśnie z tego względu. Długo dyskutowaliśmy na ten temat. Nieporadność i wiek dziecka jest elementem obciążającym dla takiego sprawcy. Chcemy to wyraźnie powiedzieć. Jest to surowsza sankcja niż pozbawienie wolności osoby dorosłej w każdym innym przypadku. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS):

Bardzo proszę, pan poseł.

Poseł Arkadiusz Myrcha (PO):

Chciałem zgodzić się z panem ministrem Derą w tym przypadku, jeżeli chodzi o zasadność wpisania tego rodzaju sankcji. Mam do pana ministra pytanie. Padła sugestia, aby nie zajmować się tymi przepisami z uwagi na trwające prace nad większą zmianą Kodeksu karnego. Mam rozumieć, że w tym obrębie te zmiany też miałyby zaistnieć? Z drugiej strony, z pańskiej wypowiedzi słyszę negatywny stosunek do tej propozycji. Nie wiem, jak to odczytywać. Czy zmiany w Kodeksie karnym miałyby obejmować te przepisy? Z dalszej części wypowiedzi sugeruję, że raczej nie.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS):

Pan minister, bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w MS Marcin Warchoł:

Bardzo trafnie pan to odczytał. Mam dużą dozę dezaprobaty wobec treści tego przepisu. Chodzi o rozważenie i uzgodnienie wzajemnych rozbieżności w innym momencie, a ta Komisja nie jest dobrym miejscem ku temu. Wprowadzamy dość dużą zmianę i nie chcę powiedzieć, że rewolucyjną. Czynimy duży wyłom w pewnej systematyce tego przepisu. Jak powiedziałem, czynności są o charakterze przygotowawczym do innych zachowań, które są już dzisiaj penalizowane. Za chwilę pojawiają się różne inne argumenty, dlaczego jest osoba nieporadna ze względu na wiek, a nie z jakiś innych względów, o czym powiedział pan prokurator. Jediną okolicznością kwalifikującą tutaj jest fakt nieporadności bądź wiek tej osoby. Przecież nie mamy do czynienia z pozbawieniem wolności dla samego faktu pozbawienia wolności. Jest to pozbawienie wolności po coś. Mamy wątpliwości i jest to panie pośle słuszna uwaga. Osobiście mam co do tego wątpliwości. Natomiast, będzie dyskusja i wtedy chętnie uzgodnimy wątpliwości przy późniejszym etapie. Taki moment na pewno się nadarzy. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS):

Dziękuję bardzo. Pani od rzecznika praw dziecka, tak?

Doradca w Biurze Rzecznika Praw Dziecka Agnieszka Rękas:

Agnieszka Rękas, Biuro Rzecznika Praw Dziecka. Pozwolę nie zgodzić się z panem ministrem. Przestępstwo pozbawienia wolności nie musi się łączyć z jakimś innym przestępstwem, a więc być obszarem do przygotowania się do popełnienia innego przestępstwa.

Niekoniecznie musimy mieć do czynienia z tym, że pozbawiamy dziecko wolności, żeby dokonywać z tym dzieckiem przestępstw seksualnych, pornograficznych i innych. Rzecznik, opracowując propozycje zmian, które były skierowane do Prezydenta RP, miał na uwadze kompleksowe podejście do ochrony małoletniego w procedurze i prawie materialnym dotyczącym ochrony prawnokarnej. Ten przepis jest jednym z elementów całego kompletu propozycji dotyczących potraktowania ochrony dobra dziecka w priorytetowy sposób.

Oczywiście początkowo rzecznik praw dziecka zastanawiał się nad ujęciem tylko w zakresie małoletności, czyli zakwalifikowania poszczególnych przestępstw pod względem osoby, która jest ofiarą przestępstwa. Mamy różne kwalifikacje w kodeksie. Akurat art. 189 dotyczy zakwalifikowania, jeżeli chodzi o długość pozbawienia wolności, a więc powyżej 7 dni. To jest jedna kwalifikacja. Druga kwalifikacja jest ze szczególnym udręczeniem. Można byłoby zastanawiać się nad tym, czy przyjęty przez państwa przepis art. 53 § 2, a więc zaznaczenie, że sąd bierze pod uwagę zwłaszcza generalną dyrektywę, to, że przestępstwo zostało popełnione na szkodę osoby małoletniej albo osoby nieporadnej z uwagi na stan zdrowia psychicznego lub fizycznego, wydaje mi się niewystarczającą gwarancją, aby priorytet ochrony prawnokarnej małoletniego lub ogólnie mówiąc osoby nieporadnej, która jest nieporadna ze względu na wiek lub stan zdrowia, aby dodatkowo nie wzmocnić tej ochrony. Stąd pojawiła się nasza początkowa propozycja. Czasami w komentarzach przyjmuje się, że szczególne udręczenie to nie tylko sposób zachowania się. W większości orzeczeń sądy tak przyjmują, że jest to kwestia zachowania się sprawcy i okoliczności, które towarzyszą pozbawieniu wolności przy szczególnym udręczeniu.

Przy opracowywaniu tego projektu braliśmy pod uwagę przede wszystkim to, że dziecko i osoba nieporadna z uwagi na stan zdrowia psychicznego i fizycznego ma mniejsze pole do obrony przed takim zachowaniem się niż osoba, która jest w pełni sprawna psychicznie, fizycznie i osoba dojrzała czy dorosła. Stąd rzecznikowi praw dziecka bardzo zależało na tym, aby przy kompleksowym podejściu do ochrony prawnokarnej utrzymać także w tym miejscu dodatkowy akcent, że dziecko wymaga szczególnej troski i ochrony od państwa. To legło u podstaw opracowania tego projektu. Początkowo włączyliśmy małoletniość i nieporadność z uwagi na stan zdrowia do przepisu dotyczącego szczególnego udręczenia. Dyskutowaliśmy po przedstawieniu tych poprawek i wydaje się, że osobna jednostka redakcyjna jako 2a zaproponowana w poprawce jest właściwym rozwiązaniem.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS):

Dobrze. W takim razie nie słyszę innych głosów. Przechodzimy do głosowania w tej sprawie. Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem poprawki nr 4? (9) Kto jest przeciw? Nie słyszę. Kto się wstrzymał? Nie słyszę.

Poprawka jednogłośnie uzyskała akceptację.

Teraz przechodzimy do zmiany nr 5.

Poseł Andrzej Matusiewicz (PiS):

Jest poprawka dotycząca skreślenia pkt 5 w całości.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS):

Jakie jest uzasadnienie?

Zastępca dyrektora biura w KPRP Anna Tyśkiewicz-Mazur:

Cel tego przepisu jest spełniony po części za pomocą definicji handlu ludźmi, która jest określona w art. 115. W przypadku małoletniego nie wszystkie przesłanki, które są określone w tej definicji muszą być spełnione, więc pośrednio uzyskujemy mniej więcej ten cel, który pierwotnie chcieliśmy uzyskać. Poprawka też była uzgodniona z ministerstwem.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS):

Dziękuję. Pan poseł Matusiewicz przejął poprawkę. Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem tej poprawki? Za 8. Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Nie słyszę.

8 głosów za. Coś systematycznie ubywa nas z głosowania na głosowanie.

Przechodzimy do zmiany nr 6.

Legislator Piotr Podczaski:

Jest jeszcze poprawka nr 6, bo jest ona do wcześniejszego przepisu.

Poseł Andrzej Matusiewicz (PiS):

Odnosnie do tej poprawki, to chciałbym, żeby wypowiedziało się Biuro Legislacyjne. Ona dotyczy art. 207, który do tej pory nie był przedmiotem pierwotnego przedłożenia. Odczytam poprawkę. Jakie miałyby obecnie brzmienie art. 207: „§ 1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5; § 1a. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą nieporadną ze względu na wiek, stan psychiczny lub stan fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8; § 2. Jeżeli czyn określony w § 1 lub § 1a połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10; § 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1–2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12”. To tyle. Może Biuro Legislacyjne.

Legislator Piotr Podczaski:

Rozumiem, że chodzi o to, czy nie wychodzimy poza zakres przedłożenia. W naszej ocenie nie. Mieścimy się w zagadnieniu i normujemy to poprzez zmianę innego przepisu.

Poseł Andrzej Matusiewicz (PiS):

Jeżeli nie, to przejmuję poprawkę.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS):

Dobrze, jeżeli nie ma uwag i jest zgoda biura... Proszę bardzo, Biuro Legislacyjne.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Mamy uwagę w § 1a do sformułowania „ze względu na wiek, stan psychiczny lub stan fizyczny”. Jeżeli dostosowujemy lub chcemy dostosować brzmienie art. 210 i 211 wówczas powinniśmy zrezygnować z wieku i posługiwać się sformułowaniem: „kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny”. Takie brzmienie jest w obecnym art. 211 i będzie w art. 210.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS):

Panie ministrze, bardzo proszę w tym zakresie. Czy ktoś chciałby się odnieść? Dobrze, proszę bardzo, pani dyrektor.

Doradca w Biurze RPD Agnieszka Rękas:

Chodzi o poprawkę nr 6. W ocenie rzecznika praw dziecka dziękujemy za tę poprawkę. Ona dopełnia ten projekt, który został opracowany przez rzecznika i potem skierowany do Kancelarii Prezydenta i jest przedmiotem państwa obrad. Bardzo dziękujemy.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS):

Była uwaga Biura Legislacyjnego.

Legislator Piotr Podczaski:

Chodzi nam o kwestię nieporadności ze względu na wiek, który został dodany w tym przepisie. Biorąc pod uwagę jakie jest brzmienie art. 210 zaproponowanego przez państwa, gdzie nie ma tego elementu i art. 211, to zastanawiamy się, czy jest to dobre rozwiązanie, dodawanie tego tylko w tym miejscu?

Poseł Andrzej Matusiewicz (PiS):

W art. 211 jest mowa o osobie nieporadnej.

Legislator Piotr Podczaski:

Ale nie ze względu na wiek.

Poseł Andrzej Matusiewicz (PiS):

Ze względu na jej stan, tak?

Legislator Piotr Podczaski:

No właśnie, a tutaj jest wiek, stan fizyczny lub psychiczny. Są trzy elementy.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS):

Bardzo proszę.

**Starszy specjalista w Wydziale Prawa Karnego w Departamencie Legislacyjnym MS
Piotr Rogoziński:**

Piotr Rogoziński, Departament Legislacyjny. Jeżeli chodzi art. 207 § 1, to tam mamy osobę nieporadną ze względu na stan psychiczny lub fizyczny oraz osobno małoletniego. Teraz chcąc przyjąć koncepcję, że szczególną ochroną prawnokarną obejmujemy osobę nieporadną, czyli nie każdego małoletniego, który przykładowo jest karany, wychodzi z zakładu poprawczego i ma 17,5 roku. Użycie tego desygnatu „małoletni” rozmija się z tym, co chcemy osiągnąć. Chodzi o to, aby małoletniego zastąpić osobą nieporadną i żeby ochronie podlegała osoba nieporadna, jeżeli chodzi o wiek, który ma wskazywać na tę nieporadność. Nie każda osoba małoletnia będzie przedmiotem wzmożonej ochrony karnoprawnej z art. 207 § 1a, tylko taka osoba małoletnia, z której wieku wynika kwestia nieporadności. Ten małoletni, mówiąc kolokwialnie, jest we wspólnym worku, w typie podstawowym art. 207 § 1. Nie ma powodu, żeby małoletniego dawać do art. 207 § 1a i po prostu zastąpić to osobą nieporadną, a osoba była nieporadna również ze względu na wiek i nie tylko ze względu na stan psychiczny lub fizyczny. Ten wiek musi gdzieś znaleźć odzwierciedlenie. Jakbyśmy pozostawili tylko stan psychiczny i fizyczny, to nie osiągnęlibyśmy rezultatu w stosunku do osób małoletnich, do dzieci. Taka jest przyczyna zastąpienia małoletniego ze względu na wiek.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS):

Dziękuję bardzo za to wyjaśnienie. W takim razie, czy jest jakiś sprzeciw wobec poprawki nr 6? Nie ma.

Uznajemy poprawkę za przyjętą. Dziękuję bardzo.
Przechodzimy do zmiany nr 7.

Legislator Piotr Podczaski:

Do zmiany nr 6. To było przed zmianą nr 6.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS):

Tak, zgadza się, przechodzimy do zmiany nr 6. Jest to art. 210. Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia zmiany nr 6? Nie słyszę. Nie ma żadnych poprawek.

Przyjmujemy zmianę nr 6.

Przechodzimy do zmiany nr 7. Czy są jakieś uwagi? Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia zmiany nr 7? Nie słyszę.

Przyjmujemy zmianę nr 7.

Przechodzimy do zmiany nr 8.

Poseł Andrzej Matusiewicz (PiS):

Jest poprawka do art. 240; § 1 otrzymuje następujące brzmienie: „§ 1. Kto, mając wiarygodną wiadomość o karalnym przygotowaniu albo usiłowaniu lub dokonaniu czynu zabronionego, określonego w art. 118, 118a, 120–124, 127, 128, 130, 134, 140, 148, 156, 163, 166, 189, 198, 200, 252 lub przestępstwa o charakterze terrorystycznym nie zawiadamia niezwłocznie organu powołanego do ścigania przestępstw, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3”. Po § 2 dodaje się § 2a w brzmieniu: „§ 2a. Nie podlega karze pokrzywdzony czynem wymienionym w § 1, który zaniechał zawiadomienia o tym czynie”.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS):

Dobrze. Dziękuję. Czy mogę prosić poprawkę? Rozumiem, że poprawka jest uzgodniona. Bardzo proszę.

Doradca w Biurze RPD Agnieszka Rękas:

W ocenie rzecznika praw dziecka wydaje się, że usunięcie niektórych przepisów może być uzasadnione. Zgadzamy się z tymi uzgodnieniami, które zostały poczynione pomiędzy Kancelarią Prezydenta, a Ministerstwem Sprawiedliwości. Nasze wątpliwości budzi kwestia usunięcia przepisu art. 197 § 3 i 4 Kodeksu karnego. W projekcie, który był opracowany przez rzecznika to punkt ciężkości – znów powtarzam argumentację – jest położony na ochronę małoletniego oraz na ochronę przed najcięższymi przestępstwami.

Z katalogu przestępstw przeciwko wolności seksualnej i obyczajności akurat przepis art. 197 § 3 i 4 jest tym najcięższym kalibrem. § 3 dotyczy zgwałcenia, kiedy pokrzywdzonym jest osoba małoletnia poniżej 15 roku życia, kiedy mamy do czynienia z tzw. gwałtem zbiorowym oraz wtedy, kiedy mamy do czynienia z gwałtem popełnionym na wstępnym rodzeństwie, czyli brat, siostra bądź przysposobiony lub przysposabiający. Jeszcze wróć do § 3. Jest tutaj jedno z najsurowszych zagrożeń, jakie mamy w tej kategorii przestępstw, czyli seksualnych, powyżej 3 lat pozbawienia wolności.

W § 4 mamy do czynienia z gwałtem, który jest kwalifikowany poprzez sposób zachowania się sprawcy. Mówimy o szczególnym okrucieństwie. Tego rodzaju przestępstwo jest zagrożone jedną z najsurowszych kar powyżej 5 lat pozbawienia wolności. Wydaje się nam, że chyba nie ma przeszkód w ocenie przez osobę, która widzi tego rodzaju zdarzenie czy ma się do czynienia z tego rodzaju czynem, czy nie. Tu nie powinno być wątpliwości. Z własnej praktyki orzeczniczej pamiętam gwałty ze szczególnym okrucieństwem, które polegały na używaniu przeróżnych narzędzi, którymi sprawca dodatkowo dręczył ofiarę. Były kije od szczotek, butelki oraz kwestie użycia przemocy w postaci bicia osoby pokrzywdzonej, kiedy agresja sprawcy nie sprowadzała się tylko do przełamania oporu potrzebnego do popełnienia przestępstwa zgwałcenia, ale także był to dodatkowy, bardzo negatywny nacisk położony na to, aby dodatkowo udęczyć w drastyczny sposób swoją ofiarę.

Jeżeli chodzi o kwestie § 3, to też nie powinno być żadnych wątpliwości dla osoby obserwującej tego rodzaju zdarzenie. Myślimy tutaj o małoletnich poniżej 15 roku życia. Jeżeli będziemy widzieć zdarzenie, że pokrzywdzone będzie dziecko, które ma 7 lat, to w ocenie rzecznika trudno uzasadnić usunięcie z projektowanego art. 240 akurat tych dwóch rodzajowo przestępstw, czyli zgwałcenia pod postacią kwalifikowaną. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS):

Dziękuję. Czy ktoś z ministerstwa? Proszę bardzo.

Naczelnik Wydziału Prawa Karnego w Departamencie Legislacyjnym MS Marcin Kowal:

Dziękuję za głos. Marcin Kowal, Ministerstwo Sprawiedliwości, Departament Legislacyjny. Wydaje mi się, że argumenty, które pani reprezentująca rzecznika praw dziecka przedstawiła są argumentami, które wewnętrznie przeanalizowaliśmy sobie teraz. Rzeczywiście w zakresie art. 197 § 3 w sytuacji, kiedy obejmujemy zakresem znamion tego przepisu art. 200, to tym bardziej wydaje się, że art. 197 § 3 powinien być objęty w zakresie pkt 2 i chyba też pkt 3, bo mamy tam też sformułowanie „wstępnego”, a więc obydwie sytuacje mogą być tym objęte.

Sekretarz stanu w KPRP Andrzej Dera:

To nie jest istotne. Jest następstwo.

Naczelnik wydziału w Departamencie Legislacyjnym MS Marcin Kowal:

Mówię o punktach, które są wymienione w § 3.

Sekretarz stanu w KPRP Andrzej Dera:

Jest pytanie, czy też § 4. Jest tu następstwo. W § 3 dopuszcza się zgwałcenie, a w § 4 jest gwałt ze szczególnym okrucieństwem.

Zastępca dyrektora biura w PK Tomasz Szafrąński:

Czy można?

Przewodniczący poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS):

Tak.

Zastępca dyrektora biura w PK Tomasz Szafrąński:

Szanowni państwo, argumenty przedstawione przez panią sędzię są co do istoty przekonujące. Wydaje się, że w przypadku objęcia § 3 także musi być objęty § 4. Jaki jest dodatkowy argument? Nie jest to prosty argument oparty na jeszcze surowszej sankcji za gwałt ze szczególnym okrucieństwem, nie prosty argument, że może zachodzić zbieg tych przesłanek, czyli ze szczególnym okrucieństwem na szkodę osoby np. małoletniej. Jest także ten element kryminalno-polityczny. Gwałt jest specyficznym czynem, który

w wielu wypadkach, nie w każdym, bo są gwałty sytuacyjne, patologiczne, wprowadza element istotnego zastraszenia ofiary. Pamiętamy naszą dyskusję przez kilka lat, czy to powinno być ścigane na wniosek, czy też z urzędu. Prawo europejskie to rozstrzygnęło. Innymi słowy musi być pewna motywacja do ścigania, która polega do zachęcenia otoczenia, aby to, co nie jest akceptowalne wydobywało się na powierzchnię. Jeżeli ktoś wie, że gwałt był tak rażąco okrutny, to akurat w tym przypadku musimy oczekiwać współpracy.

Widzę jedno zagrożenie, i o tym powiem, mianowicie, jest zagrożenie polegające na tym, że pojęcie szczególnego okrucieństwa jest pojęciem nieostrym i podlegającym ocenie. Profesor Wolter powiedział, że ani ustawodawca ani obywatel nie musi myśleć pojęciami ustawy i znamionami. Ma rozumieć, że jest to tak ciężkie, że odpowiada to temu obowiązkowi. Mogą być pewne wątpliwości, które są kryminalno-polityczne.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS):

Proszę bardzo.

Sekretarz stanu w KPRP Andrzej Dera:

Zgłoszę to formalnie. Mam prośbę do pana posła, aby dopisać art. 197 § 3 i 4, aby to obejmowało wszystko kompleksowo. Była dyskusja i wewnętrznie jesteśmy przekonani po dzisiejszym posiedzeniu Komisji, że warto dopisać ten artykuł i będzie już komplet.

Poseł Andrzej Matusiewicz (PiS):

Przyjmuję uzupełnienie o art. 197 § 3 i 4.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS):

Dziękuję bardzo.

Legislator Piotr Podczaski:

3 lub 4.

Poseł Andrzej Matusiewicz (PiS):

Tak.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS):

Czy jest jakiś sprzeciw? Nie słyszę.

W takim razie przyjmujemy zmianę nr 8 wraz z poprawką.

Poseł Andrzej Matusiewicz (PiS):

Kolejna poprawka nr 8 dotyczy art. 2, czyli zmiany w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich. Zmiany dotyczą konsekwencji tych zmian, bo np. powracamy do przepisu, jeżeli chodzi o art. 156 § 1 lub 3. Poprzednio mieliśmy art. 156 § 1, 1a, 1b lub 3. To w zasadzie dotyczy tylko tego. Jest ona bardzo długa i nie będę jej odczytywał.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS):

Dotyczy to wszystkich ustępów?

Sekretarz stanu w KPRP Andrzej Dera:

Tak.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS):

Dobrze, czy jest sprzeciw wobec tej poprawki? Jest to poprawka nr 8. Nie słyszę.

W takim razie przyjmujemy poprawkę nr 8, która zmienia art. 2.

Przechodzimy do art. 3.

Poseł Andrzej Matusiewicz (PiS):

Art. 3 i 5 już przegłosowaliśmy jako skreślone. Zostaje art. 4.

Legislator Piotr Podczaski:

Była to poprawka nr 9.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS):

Przechodzimy do art. 4. Nie ma żadnych uwag i poprawek.

Przyjmujemy art. 4.

Przechodzimy do art. 5. Skreślony.
Przechodzimy do art. 6. Bardzo proszę.

Legislator Piotr Podczaski:

Chcieliśmy się delikatnie przypomnieć, żeby wydłużyć *vacatio legis*.

Sekretarz stanu w KPRP Andrzej Dera:

Zmiany są dość istotne, a szczególnie jeżeli chodzi o art. 53, czyli sędziowski wymiar kary, to, żeby przygotować się do tego chciałbym uzgodnić z Biurem Legislacyjnym, czy jak rozmawialiśmy, że miesiąc byłby wystarczający.

Legislator Piotr Podczaski:

30 dni.

Sekretarz stanu w KPRP Andrzej Dera:

Tak, 30 dni.

Legislator Piotr Podczaski:

Postulowalibyśmy 3 miesiące biorąc pod uwagę art. 240, którego zmiana jest daleko idąca.

Sekretarz stanu w KPRP Andrzej Dera:

Pozwoliliby to na kampanię, że coś się zmienia. Rzeczywiście art. 240 to dotarcie z informacją do społeczeństwa. Skłaniam się ku temu, żeby było to 3 miesiące i jest jeszcze argument dotyczący art. 240, który jest fundamentalny. Trzeba dotrzeć z informacją do obywateli.

Legislator Piotr Podczaski:

Ktoś z posłów musiałby przejąć poprawkę.

Poseł Andrzej Matusiewicz (PiS):

Przejmuję poprawkę.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS):

Pan poseł Matusiewicz przejmuje poprawkę, czyli ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia. Nie słyszę sprzeciwu.

Artykuł uważam za przyjęty.

Teraz głosujemy nad całością. Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem w całości sprawozdania wraz z poprawkami? 8 za. Kto się wstrzymał? Nie słyszę. Kto jest przeciw? Nie słyszę. Dziękuję bardzo.

Przyjęliśmy sprawozdanie.

Pan poseł Matusiewicz będzie sprawozdawcą Komisji. Dziękuję państwu za pracę i zamykam posiedzenie Komisji.